ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
«ӨРЛЕУ»БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ» АКЦИОНЕРЛІК ОРТАЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ БАСШЫ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ БІЛІКТІЛІГІН АРТТЫРАТЫН РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ

Пән аты: Түркі халықтарының тарихы

«Ғұн империясының тарихы» тақырыбының ПОРТФОЛИОСЫ

Портфолио жетекшісі: Айтқұлов М.Н.
Тыңдаушы: Зұлпыхарова Э.Ө.

оқу мерзімі: 15.09 - 19.10. 2014

Түркістан - 2014

Тыңдаушы туралы мәлімет

Жұмыс орны: Қ.А.Ясауи атындағы Халықарылық қазақ - түрік Университеті, «Тарих» кафедрасы

Ғылыми атағы: Тарих ғылымдарының кандидаты ,доцент

Ғылыми еңбектер: 48 ғылыми мақала және 5 оқу құралы.

Оқу-әдістемелік құралдар: 4

Монография: 1

Біліктілікті арттыру: ҚазГУ. Тарих мамандығы бойынша біліктілік жетілдіру. Thomson Reuters для научных исследований

СЕРТИФИКАТ

Зулпыхарова Эльмира Умирзаковнаға

Katılım Belgesi / Participation Certificate

Elmira Ömirzakkızı Zulpiharova

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

YOĞUN TÜRKÇE KURSU

TÖMER

СЕРТИФИКАТ

Құрметті Зұлпыхарова Эльмира Өмірзаққызы

Пәні: Түркі халықтарының тарихы

- Мамандығы: «5В130100 – Жалпы медицина», 1- курс, 2 кредит, оның ішінде 15 сағ - лекция, 15 сағ - семинар, 30 сағ - ОБСӨЖ, 30 сағ - СӨЖ сабағы
- Семинар сабағы: «Ғұн империясының тарихы. Әлемдік тарихта Ғұн империясының алатын орны»

S.M.A.R.T. мақсат

Екі сағат ішінде студенттерге Ғұн империясының тарихын оқыту арқылы 6 ғасырлық империялық кезеңнің ерекшеліктері туралы саралай мәлімет беру, тақырыпты меңгерту арқылы өз бетінше тарихи тұжырым жасауды үйренеді.

Дәрістің жоспары:

- 1. Осман
- империясының
- құрылуы.

2. Ішкі және сыртқы саясаты.

- 3. Осман империясы
- және Ресей.

Осман сұлтандығының пайда болуы Осман әулетінің есімімен тікелей байланысты.

Қазіргі түрік тілінде османлылар деп аталып жүрген әулет оғыздардың бозоқ тайпасы, қайы руының кечили тармағынан тараған.

Орталық Азия аумағынан Сүлейман шаһ көптеген ру-тайпаларын бастап, қазіргі Түркияның Шығыс Анадолы аймағына қоныс тебеді.

Шыңғысханның шапқыншылығына ұшыраған Орта Азия және қазіргі Әзербайжан елдері үлкен миграциялық дүрбелеңге түсіп, түркімендер мен әзербайжандар Анадолының шығыс аймағына үдере көшеді.

Осы миграциялық үрдістің нәтижесінде Осман сұлтандығының мемлекеттік құрлымының алғашқы қозғаушы күші – бейліктер пайда болып, оның демографиялық қалыптасу негізін түркімендер құрайды.

Ертоғрұл бей (Осман батырдың әкесі) 90 жасында қайтыс болады. Ол өз әулетіне 4800 шарша км жер қалдырады.

Бейлік тағына оның ұлы Осман Бей отырады

1288ж. саяси көрегендігінің арқасында сұлжұқ сұлтандығының жарлығымен көршіліс бейліктердің де басшысы болып тағайындалады.

Осман бей Самса, Чавуш, Қоңыралып, Ақшақожа, Айқұталып, Абдрахман Батыр бейліктерінің басын қосып, Византияны сескендірген әскери-саяси құрылымнаң негізін қалайды.
1300 жылы 27 қаңтарда селжұқтарға бағынбайтындығын мәлімдеп,
өз тәуелсіздігін жариялайды.

- Империя

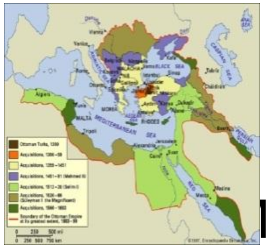

ықты мемлекетт ... огия)

Осман (1288-1324(6)

XI ғасырдың аяғына қарай Кіші Азияда қуатты мемлекет Түрік Осман империясы құрыла бастады. XI ғасырда қыпшақтар күшейіп, оғыздар дыығыстырды. Оғыздардың басым көпшілігін құраған салжұқтар Шығыс Еуропа мен Кіші Азияға көшіп кетуге мәжбүр болды. Салжұқ Тоғрыл-бек Хорезмді, Иранды, Әзірбайжанды, Күрдістан мен Иракты басып алып, өз билігін орнатты.

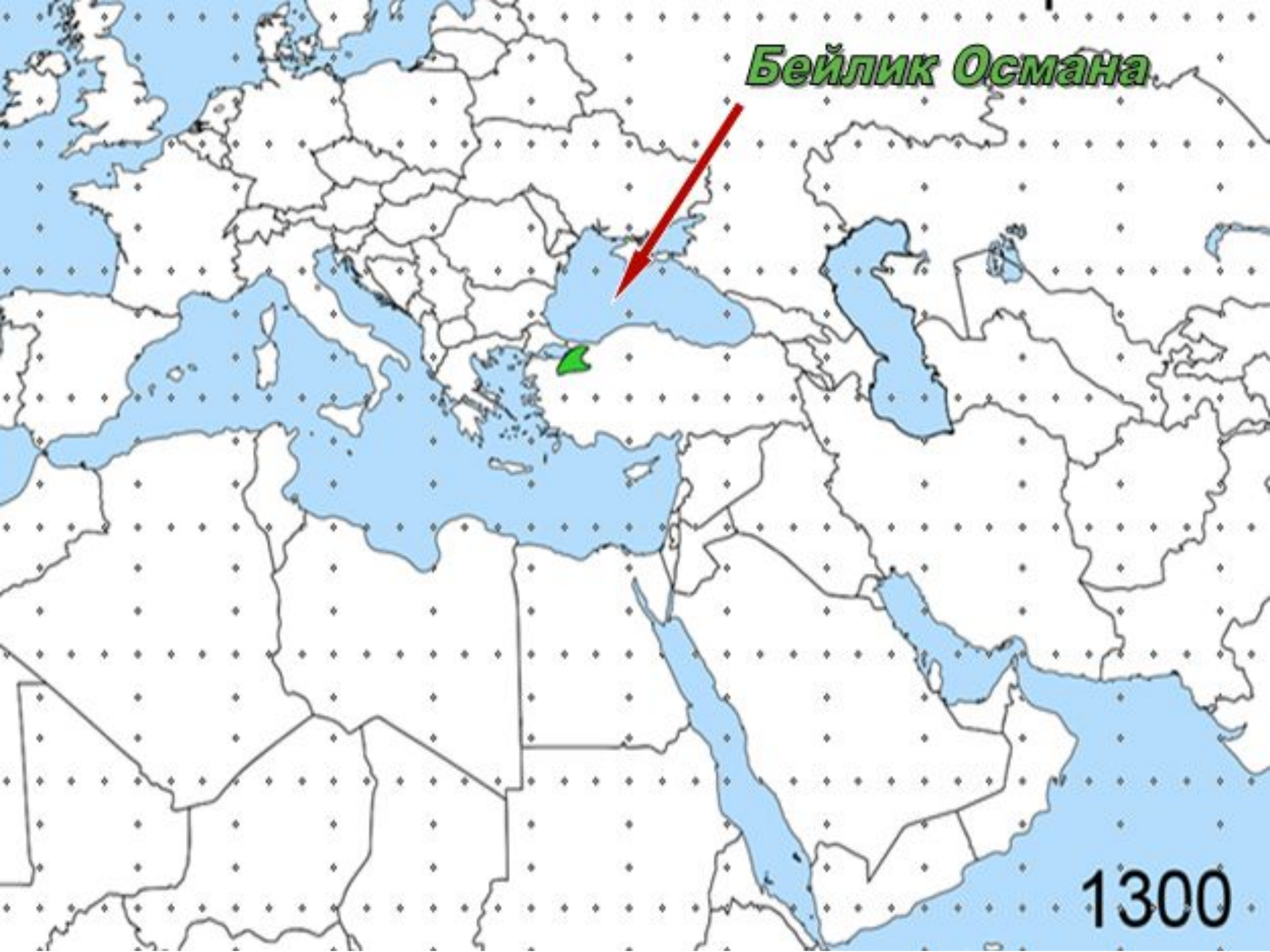
Бейлик Османа
1300

Осман мемлекетінің құрылуы

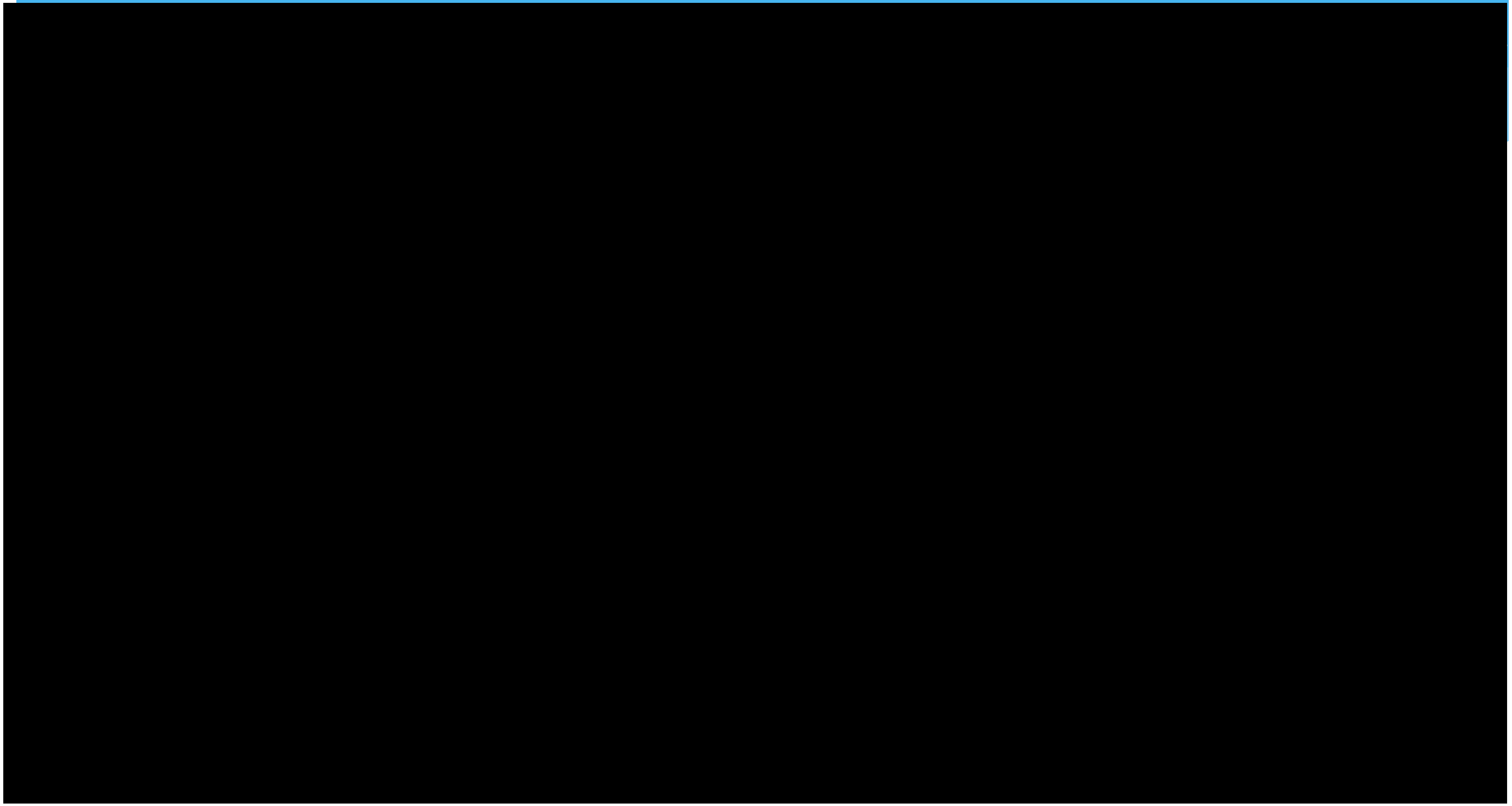

Кіріспе тест

Империяның астаналары

- СЕГЮТ / SÖĞÜT (1299-1328)
- – османдардың алғашқы астанасы

- БУРСА (1328-1365)

- ЕДІРНЕ (1365-1453)

- КОНСТАНТИНОПОЛЬ / Стамбул (1453-1922)

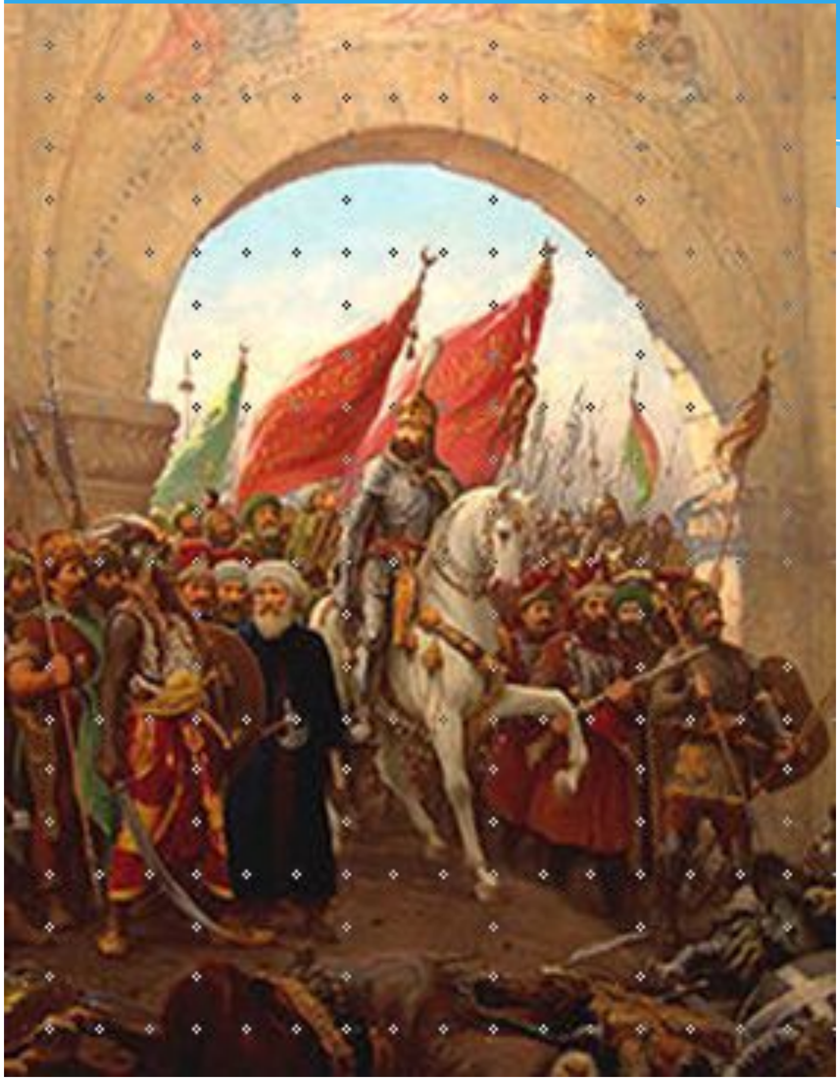

- 29 мамыр1453 ж. - қаланы жаулап алу
- <u>Үш құлықты қолдану:</u>

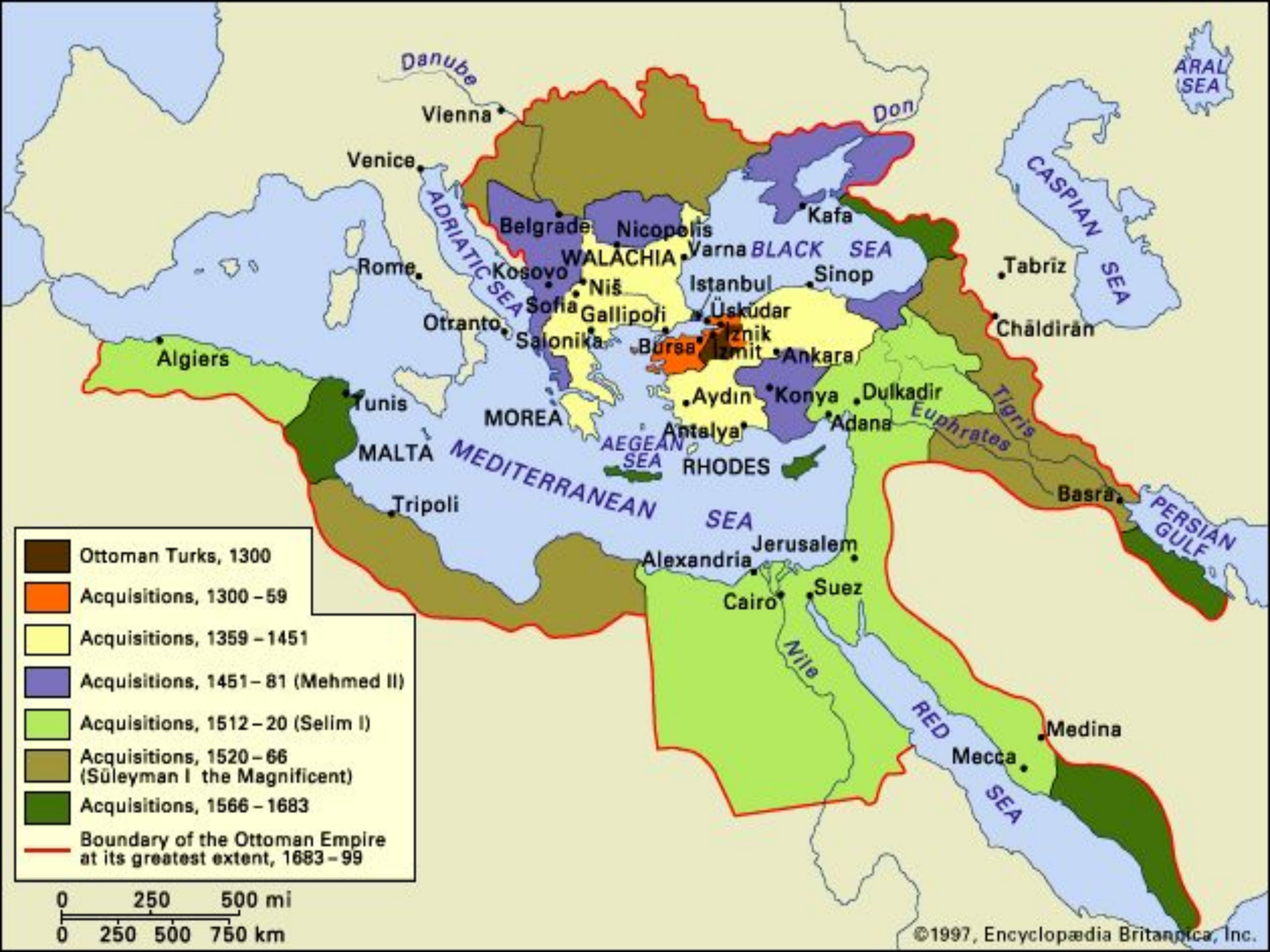

©1997, Encyclopædia Britannica, Inc.

Мемлекеттің құрылымы

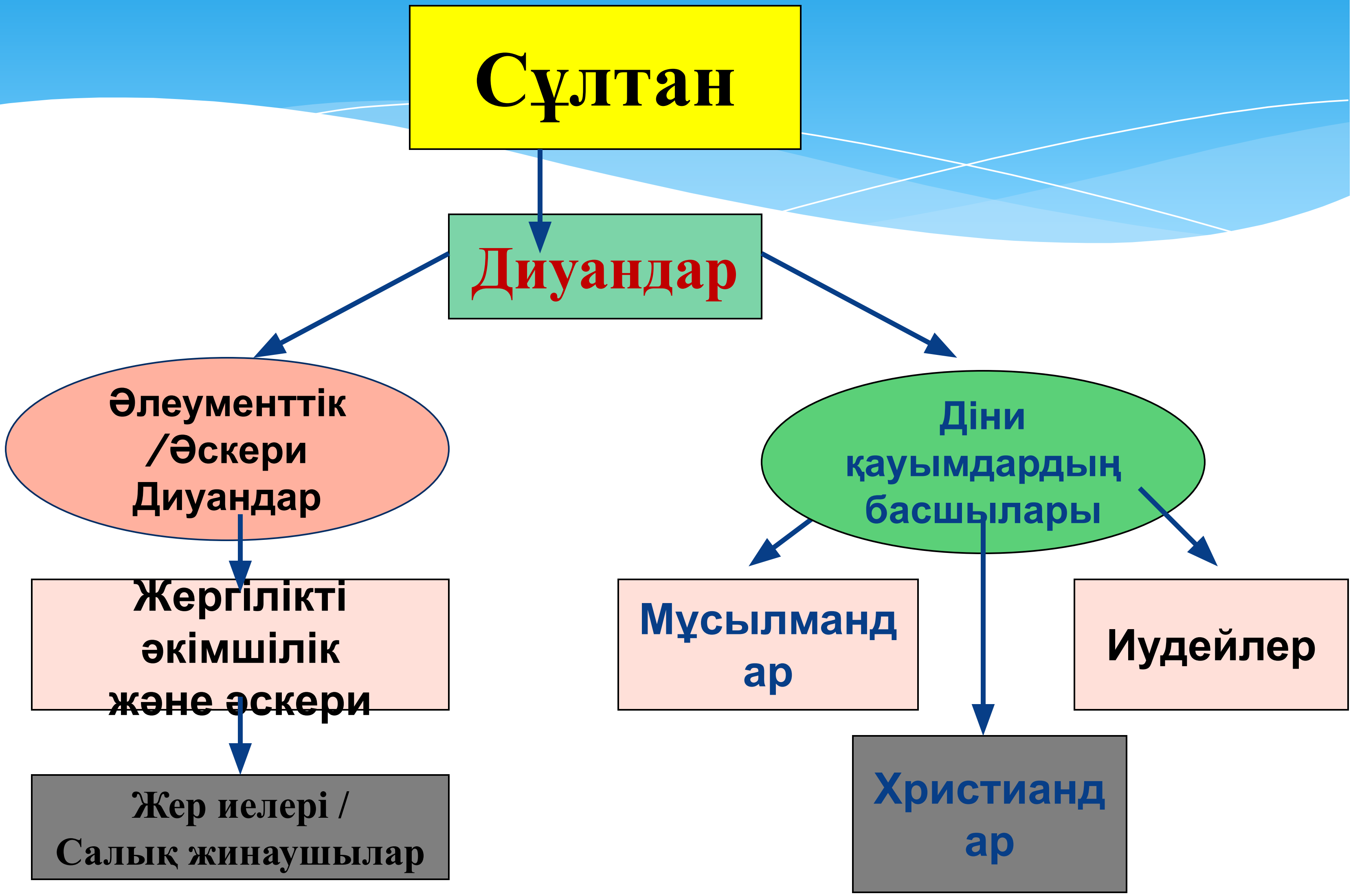

Империяның құлау себептері

- **Ішкі себептері:**

үздіксіз шайқастар

- экономикалық дағдарыс
- үкметтің дағдарысы /тақ үшін күрес
- орталықтанған мемлекеттің әлсіреуі
- этникалық құрамының ала-құлалығы
- діни проблемалар
- ұлт-азаттық қозғалыстардың өсуі
- Әскердің бұрынғы қуатынан айрылуы және соғыс тәсілдерінің, қару-жарықтарының, техникаларының ескіруі

- **Модернизация үшін Европалық модель**
- Германия
- Франция

Жоба: «Осман империясы тарихы»

Осман империясының тарих сахнасынан кетуіне себеп болған саяси күшті атаңыз, ғылыми негіздеңіз?

Жоба: тапсырмалары

* 1. Топты үш кіші топшаларға бөлу
* 2. Негізгі және қосымша әдебиеттермен таныстыру
* 3. Жұмыс істеу әдістерін ұсыну
* 4. Презентация жасау технологияларын ұсыну
* 5. Мүмкін нәтижелерімен таныстыру
* 6. Бағалау критерилерімен таныстыру

Студенттердің призентацяларын бағалау критерилері

- Ғылымилығы
- Мазмұнының толықтығы
- Көрнекілігі, жоба жасау мәдениеті
- Нәтиженің талдануы, қорытындылары
- Сұрақтарға жауап бере алу қабылеті

Бағалау параметрлері	Баллдары			
	90-100 балл	75-89 балл	50-74 балл	0-49 балл
Ғылымилығы	Ғылыми тұрғыдан зерттеу қабылетіне ие	Материялдарды игерген, алайда бірқатар ауытқулар бар	Баяндауда нақтылық жоқ, қателері бар	Теориялық материялдарды игермеген
Мазмұнының толықтығы	Мазмұнының толықтығы	Мәселелерді шешуде дәлелдері аз	Мәліметтер үзік-үзік берілген, теориясы мен практикасында қателері бар	Тақырып ашылмаған
Сұрақтарға жауап беру қабылеті	Жауаптардың айрықшалығы, толықтығы	Жауаптарды дәлелдеуі толық емес	Жауап беруде қиналады	Жауабы жоқ
Нәтиженің талдануы, қорытындылары	Салыстырмалы талдау, нақты қорытынды, ерекше шешімдер	Талдау және қорытынды толық емас, нақты шешімдері жоқ	Мәселені шешу жолын таңдау жоқ	Мүлдем жоқ
Көрнекілігі, жоба жасау мәдениеті	10 астам слайд, баяндау дәрежесі жоғары	7-8 сайдтан тұрады, мәт	4-6 слайд, мәтіндер қайталанады	Формалды орындалған

Назарларыңызға рахмет!